

Het Chinees Nieuwjaar

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding.....	2
Hoofdstuk 1 De oorsprong.....	3
1.1 Feiten en Legendes	3
Hoofdstuk 2 De datum	4
1.2 Kalenders en de dierenriem.....	4
Hoofdstuk 3 De viering	5
1.3 Verloop van Chinees Nieuwjaar	5
Hoofdstuk 4 In Nederland	7
1.4 China in Nederland	7
Conclusie.....	8
Literatuur	9
Bibliografie.....	9

Inleiding

Het Chinees Nieuwjaar... Iedereen heeft er wel eens iets van gehoord of van meegekregen. Denk maar eens aan het vele vuurwerk dat op Oud en Nieuw wordt afgestoken in het dorp. Toch zit er veel meer achter het Chinees Nieuwjaar dan doet vermoeden. Denk bijvoorbeeld aan de betekenis en functie van de activiteiten rondom het Chinees Nieuwjaar. Deze onbekende betekenis trok de aandacht. Het maakte nieuwsgierig en er kwamen vragen over het onderwerp.

Om meer inzicht en kennis achter het Chinees Nieuwjaar te krijgen, zijn er een aantal hoofd- en deelvragen opgesteld, waarop uitgebreid antwoord zal worden gegeven.

Hoofdvraag:

Wat betekent het Chinees Nieuwjaar?

Deelvragen:

1. Wat is de oorsprong van het Chinees Nieuwjaar?
2. Wanneer wordt het Chinees Nieuwjaar gevierd?
3. Hoe wordt de viering van het Chinees Nieuwjaar vormgegeven?
4. Hoe wordt het Chinees Nieuwjaar door Chinezen in Nederland gevierd?

Om iets over het Chinees Nieuwjaar te vertellen, wordt er gestart bij de oorsprong. Er wordt verteld wanneer Chinees Nieuwjaar is ontstaan, maar ook wat daarvan de achterliggende gedachten zijn en waarom het niet net als in het grootste deel van de wereld op 31 december en 1 januari wordt gevierd. Daarbij komt gelijk de tweede deelvraag aan de orde, namelijk de datum waarop het Chinees Nieuwjaar gevierd wordt en wat hiervan de betekenis is.

Het is natuurlijk fijn om ook iets te weten over de invulling/inhoud van deze viering. Hoelang duurt de viering? Welke betekenis hebben al deze activiteiten? Zomaar een paar vragen die hun antwoord vinden in de derde deelvraag.

Tenslotte wordt er nagedacht over de Chinezen die al langere of kortere tijd in Nederland wonen. Kunnen zij alle traditionele activiteiten uitvoeren tijdens de viering van het Chinees Nieuwjaar? En doen zij ook mee met de voor ons 'normale' viering van Oud en Nieuw?

Uiteindelijk zullen al deze onderdelen een goede conclusie kunnen geven op de hoofdvraag en deze zal dan ook worden beantwoord.

Hoofdstuk I De oorsprong

Deelvraag I - Wat is de oorsprong van het Chinees Nieuwjaar?

I.1 Feiten en Legendes

Het Chinees Nieuwjaar. Een feest dat door veel Chinezen wereldwijd gevierd wordt. Maar wat is nu eigenlijk de oorsprong van dit feest?

Het Chinees Nieuwjaar, ook wel het 'Spring Festival' genoemd, kent een geschiedenis van meer dan 3800 jaar. Vroeger deelden de mensen, mede aan de hand van hun ervaringen in de landbouw, het jaar op in seizoenen.

De herkomst van het festival voert terug naar het aanbidden van goden in de oude Chinese agrarische samenleving. 'De eerste activiteiten van aanbiddingen legden de bodem voor het festival.' (Scheenen, 2017) Mensen droegen kleren, voedsel en oogst op aan de goden.

Van 1700 v. Christus tot 202 v. Christus werden er verschillende jaarcyclussen gehanteerd, totdat keizer Wudi in de Han Dynastie de maankalender invoerde. Sindsdien is Nieujaarsdag steeds meer ingeworteld geraakt. De overheid begon zich ermee te bemoeien door festiviteiten te organiseren. Daarnaast werden er steeds meer nieuwe gewoontes ingevoerd die wij ook kennen, bijvoorbeeld het opblijven tijdens de jaarwisseling. Het ploeg- en zaaiseizoen gaat van start en door gezang en dans wordt het nieuwe seizoen begroet.

Figuur 1 Chinees Nieuwjaar in 2017 (BOM, 2017)

Nu is besproken wat de feitelijke oorsprong is van het Chinees Nieuwjaar, maar zoals wel meer feesten zit er ook een legende vast aan het Chinees Nieuwjaar, namelijk de Legende van Nian. Nian, een boosaardig wezen, 'met het lichaam van een stier en de kop van een leeuw' (IsGeschiedenis, 2013) sloop iedere winter opnieuw vanuit de hoge bergen naar het dichtstbijzijnde dorp en daarbij nam hij alles mee wat hij op zijn pad naar dat dorp tegenkwam; dit deed hij om zijn honger te stillen. Na verloop van tijd ontdekte de Chinese bevolking waar het monster bang voor was, namelijk: vuur, harde geluiden en de kleur rood.

Nu ze dit wisten, zouden ze Nian bij een volgend bezoek te grazen nemen. Ze hadden zich goed voorbereid op zijn komst en staken verschillende vuren aan, maakten zoveel mogelijk lawaai en hingen overal rode doeken op. 'Met succes, want het monster keerde met de staart tussen de benen terug naar de bergen. De dorpingen feliciteerden elkaar en startten een groot feest, een ritueel dat zij iedere winter herhaalden en doorgaven aan volgende generaties.' (IsGeschiedenis, 2013)

Beide verklaringen aangaande de oorsprong van het Chinees Nieuwjaar zijn erg verschillend en ook op verschillende bronnen gebaseerd. Omdat de Chinezen bij het Chinees Nieuwjaar de lente inluiden, wordt later ook van de feitelijke oorsprong uitgegaan en niet van de legende.

Figuur 2 Het monster Nian (Alien, 2016)

Hoofdstuk 2 De datum

Deelvraag 2 - Wanneer wordt het Chinees Nieuwjaar gevierd?

1.2 Kalenders en de dierenriem

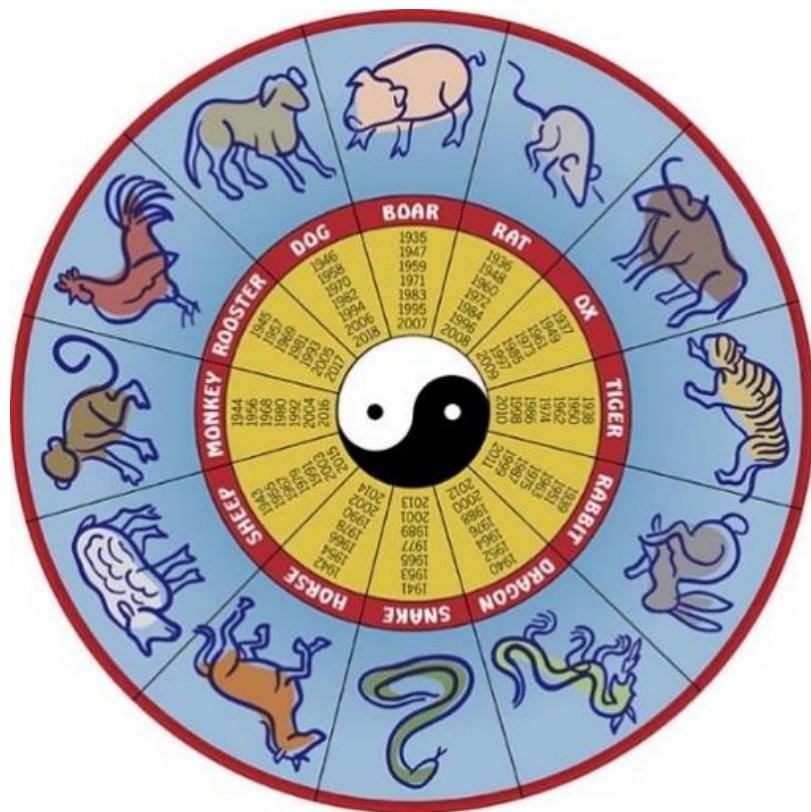
In China worden veel feesten en festiviteiten gevierd, maar de belangrijkste van al die feesten is het Chinees Nieuwjaar. Het is een uitbundig feest met kleuren, eten en drinken, lampionnen, vuurwerk en veel symboliek.

In het Chinees wordt het Chinees Nieuwjaar weergegeven als 春节. De letterlijke betekenis van 春节, dat wordt uitgesproken als *chūn jié* is Spring Festival, ofwel lentefestival.

Hoewel in China al jaren de Gregoriaanse kalender wordt gebruikt, is ook de traditionele maankalender nog van groot belang. Niet zozeer in het dagelijks leven, wel als het gaat om de datum van het Chinees Nieuwjaar en het 15 dagen durende lentefestival.

Aangezien de maankalender heel anders loopt dan de Gregoriaanse kalender is de viering van het Chinees Nieuwjaar altijd rond eind januari en begin februari. De exacte datum van het Chinees Nieuwjaar wordt bepaald door de stand van de maan. De eerste nieuwe maan van het nieuwe jaar is de startdatum; deze eerste nieuwe maan is de tweede nieuwe maan vanaf de zonnewende, die altijd op 21 december is.

Van groot belang op het Chinees Nieuwjaar is de dierenriem. Dit is een cyclische rij van twaalf dieren. Ieder jaar krijgt de naam van een dier en na twaalf jaar begint de cyclus weer opnieuw. De dierenriem bestaat uit de volgende dieren: de geit, de aap, de kip, de hond, het varken, de rat, de os, de tijger, het konijn, de draak en het paard. (Tjin-Tham-Sjin, 2012) De dierenriem heeft een grote betekenis op de jaren, daarom weet iedere Chinees precies de diernaam van het jaar waarin hij is geboren. Ieder dier, ieder jaar heeft een andere betekenis. Het kan goed en het kan slecht uitpakken. De Chinezen geloven in de deze aspecten en zullen altijd zo veel mogelijk doen om onheil/rampen te voorkomen en het goede te verkrijgen. De

Figuur 3 De dierenriem (Tjin-Tham-Sjin, 2012)

De karaktereigenschappen en kenmerken van het dier worden toegepast op de mogelijke eigenschappen en kenmerken van de kinderen die in dat jaar geboren worden.

De betekenis van de dierenriem gaat zover dat zelfs in relaties wordt gekeken naar de perfecte combinaties van dieren. Ook heeft het jaar invloed op het krijgen van kinderen. Ouders hebben graag dat hun kind in het jaar van de draak wordt geboren, want de draak is een van de favoriete symbolen. Dit omdat draken macht en geluk hebben in dit leven. De slang is een van de minder favoriete symbolen en wordt daarom ook vaak een kleine draak genoemd. Dit doet veel positiever en mooier voor dan wanneer je in het jaar van de slang bent geboren, want de draak heeft nu eenmaal een belangrijke en waardevolle betekenis voor de Chinezen. (Chinees Nieuwjaar, sd)

Hoofdstuk 3 De viering

Deelvraag 3 - Hoe wordt de viering van het Chinees Nieuwjaar vormgegeven?

1.3 Verloop van Chinees Nieuwjaar

Het Chinees Nieuwjaar is een festival waarin de eerste en de laatste dag het belangrijkste zijn. Daar gaan nog veel voorbereidingen aan vooraf. Alle rituelen en activiteiten hebben een speciale betekenis op het geheel van het feest.

Allereerst de voorbereidingen, deze staan in het teken van het schoonmaken en opruimen van het huis. Alles moet grondig schoongemaakt en gereinigd worden; daarbij geldt niet een schoonmaak van alleen het huis, maar ook van jezelf, zoals het zorgen voor een nieuw kapsel. Met het schoonmaken laat je zien dat je het ongeluk van het vorige jaar opruimt en wegdoet om zo ruimte te creëren voor nieuw geluk in het komende jaar. (Kindsley, 2015)

Figuur 4 De viering van het Chinees Nieuwjaar (Tang, 2017)

Onder de voorbereidingen valt ook het doen van nieuwjaarsaankopen. Je kunt de nieuwjaarsaankopen vergelijken met de Westerse kerstaankopen. Voor ieder gezinslid worden nieuwe kleren gekocht. Decoraties en allerlei eten (fruit, snoep en andere lekkere dingen) worden ingeslagen voordat het festival begint. Overal op de straten vindt je marktkraampjes waar kooplieden hun producten verkopen; de Nieuwjaarsmarkt. (Tang, 2017)

Dan is eindelijk de avond voor nieuwjaarsdag aangebroken. Nieuwjaarsavond. Rode versieringen en decoraties worden opgehangen; rode lantaarns en Nieuwjaarsschilderingen zijn overal te zien, ook het dier uit de dierenriem van het nieuwe jaar is overal in de versieringen en decoraties terug te vinden. Rood is de kleur van geluk, blijdschap, rijkdom en welvaart en daarom kleurt China tijdens het festival helemaal in de kleur rood; vaak in combinatie met de kleur goud, omdat ook deze kleur het geluk bevordert. Een kleur die tijdens het lentefestival absoluut wordt vermeden is de kleur van ongeluk en de dood, namelijk zwart. (Kindsley, 2015)

Na het decoreren van het huis en het aantrekken van nieuwe kleding is het tijd voor het brengen van offers. Voorouders en gestorven familieleden worden geëerd door middel van het knielen voor een speciaal altaar wat voor hen is ingericht; ook worden er allerlei vruchten en ander voedsel geofferd om de goden tevreden te stellen en het ongeluk uit te wissen. Daarnaast staan ook deze offers weer in het teken van het ruimte creëren voor nieuw geluk in het nieuwe jaar. (Tang, 2017)

Na het vereren van de voorouders en tevreden stellen van de geesten van de voorouders is het tijd voor het familiediner. Het is een erg belangrijk onderdeel van de festiviteiten en de Chinezen doen dan ook erg hun best om de familie zoveel mogelijk te verenigen. Het is echt een familiereünie.

In Noord- en Zuid-China wordt verschillend voedsel gegeten tijdens het familiediner. In het Noorden wordt het typische jiaozi (dumplings) gegeten. In het Zuiden worden niangao (plakkerige rijstcake)

Figuur 5 Jiaozi (Lynch, 2011)

gegeten. Niangao lijkt op het Chinese woord 'jaarlijks hoger', wat verbetering betekent. (Tang, 2017)

Na het uitgebreide familiediner delen de ouders rode enveloppen met geld uit aan de kinderen. Met het 'geluksgeld' wat de kinderen ontvangen, wensen de ouders hun kinderen geluk, gezondheid, groei en een goede studie. De rode kleur

Figuur 6 Niangao (Azjo, 2007)

van de envelop wijst hen op het geluk. (Kindsley, 2015)

Een traditioneel symbool van het Chinees Nieuwjaar is een bel. Het heeft een bijgelovige betekenis voor de Chinezen. Zij geloven dat het luiden van een grote bel geluk kan brengen en ongeluk kan verjagen. Op veel pleinen wordt op Nieuwjaarsavond een Nieuwjaarsbel geluid, waarbij vele Chinezen aanwezig zijn. Dan is het eindelijk de officiële jaarwisseling. Deze gaat gepaard met veel geknal en lawaai. Het vuurwerk hoort echt bij het inluiden van het Chinese Nieuwjaar en heeft ook een speciale betekenis. Chinezen geloven dat het gelukkiger maakt als er veel en hard vuurwerk wordt afgestoken. (Tang, 2017)

De volgende dag wordt de nieuwe kleding aangetrokken en is het tijd om meer nieuwjaarswensen uit te spreken naar familie, vrienden, kennissen en andere bekenden. Ook de dagen erna staan nog in het teken van elkaar het beste en alle geluk toewensen voor het komende jaar.

Op Nieuwjaarsdag zijn er overal in het land leeuwen- en drakendansen te zien. Deze dansen zijn een oude traditie in China en heeft de symbolische betekenis van macht en geluk. (Kindsley, 2015)

Op de achtste dag van het nieuwe jaar openen de meeste bedrijven hun deuren weer en begint voor de meeste Chinezen het dagelijkse leven weer. Dit heeft de reden dat 8 het geluksgetal is. Het is de beste dag om de deuren weer te openen en vol frisse moed te beginnen aan het nieuwe jaar, uitziende op geluk, voorspoed en rijkdom. (Tang, 2017)

De vijftiende dag is de laatste dag van het lentefestival, het Nieuwjaarsfestival. Het festival wordt afgesloten met het ontsteken en oplaten van gloeiende lantaarns. In sommige streken worden de gloeiende lantaarns losgelaten op zee of meren. Daarna zijn alle festiviteiten, activiteiten en symbolische handelingen van het Nieuwjaarsfestival weer voorbij en gaat het dagelijkse leven weer echt beginnen. Op naar het volgende jaar...

Hoofdstuk 4 In Nederland

Deelvraag 4 - Hoe wordt het Chinees Nieuwjaar door Chinezen in Nederland gevierd?

1.4 China in Nederland

Niet alleen in China wordt het Chinees Nieuwjaar uitbundig gevierd, ook in andere landen wereldwijd wordt Chinees Nieuwjaar niet vergeten. Hier wordt er vooral gekeken naar de viering van het Chinees Nieuwjaar in Nederland.

Vooral in grote steden wordt het Chinees Nieuwjaar groots aangepakt. Hiermee worden steden als Amsterdam, Rotterdam en Den Haag bedoeld. In veel van deze grote plaatsen zijn ook 'Chinatowns' te vinden, waar uiteraard erg veel Chinezen wonen. In deze Chinatown (stadswijken) wonen veel Chinezen en zijn veel Chinese winkels, restaurants en tempels gevestigd.

Figuur 7 Viering Chinees Nieuwjaar in Den Haag (CCEN, 2017)

wordt in en om het stadhuis van Den Haag gevierd met een draken- en leeuwenoptocht en vuurwerk op het Spui, en optredens van artiesten uit China en Nederland op het grote toneel in het Atrium van het stadhuis. Dit feest wordt bijgewoond door tientallen hoge gasten uit de bestuurlijke en politieke wereld in den Haag en honderden bezoekers uit het hele land. Het festival is vrij toegankelijk voor het publiek.' (Nederland, 2016)

Een uitgebreide viering van Chinees Nieuwjaar vindt plaats in Rotterdam. Zo wordt er genoemd dat er vuurwerk is, leeuwensdansen worden gedaan en verscheidene andere leuke activiteiten worden ondernomen, zoals workshops (Chinees koken) en spoedcursussen (Mandarijn, kaligrafieren).

In Den Haag is zelfs een speciale stichting opgericht: Stichting Chinese Culturele Evenementen Nederland (CCEN). 'De Stichting Chinese Culturele Evenementen Nederland is in 2001 opgericht om de integratie van de Chinese cultuur in Nederland te bevorderen en heeft sindsdien de landelijke viering van het Chinese Nieuwjaar in Den Haag georganiseerd. Het festival

全荷中國新年慶祝活動
NATIONALE VIERING
CHINEES NIEUWJAAR
ZATERDAG 28 JANUARI
2017 1月28日星期六
海牙市政大廳內
STADHUIS DEN HAAG
11:00 - 19:00
www.chineesnieuwjaar-den Haag.nl

Programme Highlights
節目亮點

- 11:00 Reception of invited guests in City Hall
市政廳大堂 Atrium 恭候貴賓光臨
- 11:30 Traditional Chinese Opening Ceremony
Spuiplein
Spuiplein 舉行新春傳統開幕儀式
- 12:30 Official opening of the National Celebration
Atrium of City Hall
市政廳大堂 Atrium 全國慶祝活動正式開幕
- 13:30 Chinese New Year lunch at the Foyer
市政廳大堂 Foyer 招待貴賓享用農曆新年午餐
- 13:30 Jiangsu Art Troupe Folk Music Band
江蘇藝術團民樂團
- 15:00 "Miss Impress" Beauty Pageant
典雅小姐初賽
- 16:00 "Miss Impress" Beauty Pageant, final
典雅小姐決賽
- 17:00 Shaanxi Hejaying Drum Music Group
陝西何家營鼓樂團

Figuur 8 Programma viering Chinees Nieuwjaar in Den Haag (CCEN, 2017)

Conclusie

Nu zal antwoord worden gegeven op de hoofdvraag: *Wat is de betekenis van het Chinees Nieuwjaar?*

Al met al kan worden geconcludeerd dat het Chinees Nieuwjaar een grote betekenis heeft voor de Chinezen. Voornamelijk op het sociaal, cultureel en godsdienstig gebied heeft het Chinees Nieuwjaar een grote waarde voor de Chinezen.

Op cultureel gebied denken we aan de oorsprong en de datum van het Chinees Nieuwjaar. De gedachte aan de herleving van de natuur brengt de Chinezen aan het begin van een nieuw jaar. Ook de dierenriem is een historisch, cultureel aspect van het Chinees Nieuwjaar. De gewoontes van de viering van het Chinees Nieuwjaar zijn veelal cultureel. Denk aan het aanbrengen van allerlei rode decoraties en versieringen en het dragen van nieuwe kleding. Vaak in de kleuren rood en goud, de geluk kleuren.

Op godsdienstig gebied wordt gedacht aan het vereren van de voorouders en het offeren aan de goden. Alles wat gedaan wordt, doet men om de goden tevreden te stellen. Om ruimte te maken voor het nieuwe geluk in het nieuwe jaar.

Op sociaal gebied wordt gedacht aan het verstevigen van de familiebanden. De viering van het Chinees Nieuwjaar is echt een familieaangelegenheid. Kinderen ontvangen cadeaus en mogen opblijven tot de jaarwisseling. Zodat iedereen, met elkaar, de jaarwisseling meemaakt en ervan geniet. Er vindt rond het Chinees Nieuwjaar altijd een ware volksverhuizing plaats als migranten arbeiders en studenten terugkeren naar hun geboortegrond en familie.

Literatuur

Boeken

Handboek Chinese Astrologie (Thé Lau en Theodora Lau)

Internetbronnen

www.bezoekchina.nl

www.isgeschiedenis.nl

www.wikihow.com

www.chinesecultuur.nl

www.kuuke.nl

www.chinahighlights.com

www.splendidchina.eu

Bibliografie

Alien, P. (2016, februari 9). *Nian*. Opgehaald van Crypted Wiki:

<http://cryptidz.wikia.com/wiki/File:Nian.jpg>

Azjo. (2007). *Niangao*. Opgehaald van Copymethat:

<https://www.copymethat.com/r/Kpekocj/instant-pot-pressure-cooker-nian-gao-rec/>

BOM. (2017, januari 31). *Chinees Nieuwjaar 2017 | Seminar Nout Wellink*. Opgehaald van BOM:

<https://www.bom.nl/events/chinees-nieuwjaar-2017-seminar-nout-wellink>

CCEN. (2017). *Chinees Nieuwjaar in beeld*. Opgehaald van Stichting Chinese Culturele Evenementen

Nederland: <https://www.chineesnieuwjaar-den Haag.nl/chinees-nieuwjaar-in-beeld/>

Chinees Nieuwjaar. (sd). Opgehaald van www.bezoekchina.nl: <https://bezoekchina.nl/de-chinese-cultuur/chinees-nieuwjaar/>

IsGeschiedenis. (2013). *Oorsprong en viering van het Chinees Nieuwjaar*. Opgehaald van

IsGeschiedenis: <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/oorsprong-en-viering-van-het-chinees-nieuwjaar>

Kindsley, B. e. (2015). *Chinees Nieuwjaar vieren*. Opgehaald van www.wikihow.com:

<https://nl.m.wikihow.com/Chinees-Nieuwjaar-vieren>

Lau, T. (1998). *Handboek Chinese Astrologie*. CHTA. Opgehaald van

<http://www.astrologie.ws/chinast.htm>

Lynch, K. (2011). *Jiaozi, Chinese dumplings*. Opgehaald van ClosetCooking:

<http://www.closetcooking.com/2011/02/jiaozi-chinese-dumplings.html>

Nederland, S. C. (2016). *Chinees Nieuwjaar*. Opgehaald van Stichting Chinese Culturele Evenementen

Nederland: <http://www.chinesecultuur.nl/CNY-chineesnieuwjaar.html>

Scheenen, H. (2017, januari 28). *Oorsprong en geschiedenis van het Chinese Nieuwjaar*. Opgehaald

van Kuuke's sterrenbeelden: <https://www.kuuke.nl/oorsprong-en-geschiedenis-van-het-chinese-nieuwjaar/>

Tang, C. (2017). *Chinese new year celebration*. Opgehaald van www.chinahighlights.com:

<https://www.chinahighlights.com/travelguide/festivals/chinese-new-year-celebration.htm>

Tjin-Tham-Sjin, M. (2012, november 23). *Chinees Nieuwjaar*. Opgehaald van Splendidchina.eu:
<http://www.splendidchina.eu/chinees-nieuwjaar-het-is-lente/>